

Tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse i Eidskog kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av *lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6* (forurensningsloven), § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18 § 22 og § 40, og *forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrenning av forurensning* (forurensningsforskriften) § 14-4 og *forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften).

Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknad av 12.12.2023. Denne tillatelsen erstatter eksisterende utslippstillatelse for Magnor og Skotterud tettbebyggelser (2016.0927.T).

Tettbebyggelse	Eidskog
Ansvarlig enhet	GIVAS IKS, Glåmdal interkommunale vann- og avløpsselskap
Adresse	Otervegen 9
Postnummer	2211
Poststed	Kongsvinger
Org. nummer	989016245
NACE-kode og bransje	84.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked

Statsforvalterens referanser

Tillatelsesnummer	Arkivreferanse
2024.1023.T	2023/15175

Tillatelse gitt første gang:	Tillatelse sist revidert i medhold av forurensningsloven § 18 tredje ledd	Tillatelse sist endret:
20.12.2024		
Tore Pedersen avdelingsdirektør		Merethe Kleiven seniorrådgiver

Tillatelsen er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og forklaring av endring

Innhold

1. Rammer for tillatelse.....	5
1.1 Omfang.....	5
1.2 Oversikt over krav med frister	6
2. Generelle vilkår	7
2.1 Utslippsbegrensninger	7
2.2 Plikt til å holde grenseverdier	7
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	7
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold	7
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	7
2.6 Plikt til internkontroll.....	7
2.6.1 Krav om miljørisikovurdering.....	8
2.7 Krav til planlegging av samlet avløpsvirksomhet	8
2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning	9
2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg.....	9
3. Utslipp til vann	9
3.1 Krav til avløpsnett.....	9
3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann	9
3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett	10
3.1.3 Krav til utslipp via overløp	10
3.1.4 Krav til virkningsgrad for avløpsnett.....	10
3.1.5 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett og kummer	11
3.2 Krav til rensing av avløpsvann.....	11
3.2.1 Generelt	11
3.2.2 Oversikt over renseanlegg.....	11
3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Eidskog renseanlegg.....	11
3.2.4 Utslippspunkt for renseanlegg og overløp.....	13
3.2.5 Påslipp.....	14
4. Utslipp til luft.....	14
4.1 Generelt	14
4.2 Lukt fra punktkilder	14
4.3 Utslipp av klimagasser	14
5. Avfall og avløpsslam.....	14
5.1 Generelle krav til avfall.....	14
5.2 Håndtering av avløpsslam	15

6. Akutt forurensing - forebyggende tiltak, varsling og beredskap.....	15
6.1 Forebyggende tiltak	15
6.2 Beredskapsanalyse	15
6.3 Beredskapsplan	15
6.4 Beredskapsetablering	16
6.5 Øving av beredskap	16
6.6. Varsling av akutt forurensing	16
7. Resipientovervåking	16
7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften	16
7.2 Overvåking etter vannforskriften	16
7.3 Rapportering av overvåkingsresultater	17
7.4 Registrering i Vannmiljø	17
8. Energi	17
8.1 Energistyringssystem	17
8.2 Utnytting av overskuddsenergi	17
9. Substitusjon av kjemikalier og råstoff	17
10. Tilsyn	18
11. Krav til rapportering.....	18
11.1 Årlig egenkontrollrapportering.....	18
11.2 Årlige vurderinger av driftsforhold.....	18
Oversikt over utvalgte, sentrale faguttrykk i tillatelsen	19

1. Rammer for tillatelse

1.1 Omfang

Tillatelsen gjelder mottak, transport, rensing og utslipp av alt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse i Eidskog kommune på inntil **5000** BOF personekvivalenter (pe) i maksuke. Tillatelsen omfatter også mottak av septikslam.

Alle tettbebyggelser som er knyttet til samme renseanlegg, også tettbebyggelser i andre kommuner, blir regnet som en tettbebyggelse i medhold av forurensningsforskriften kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Dere skal til enhver tid ha oppdatert dokumentasjon på tettbebyggelses utbredelse (areal) og størrelse (pe beregnet som BOF₅ etter NS 9426 eller annet). Ved utbygging av infrastruktur eller vesentlig utvidelse av virksomhet som fører med seg økte utslipp fra tettbebyggelsen, skal tettbebyggelses geografiske utbredelse og utslippstørrelse oppdateres.

Dere plikter å sørge for at det er samsvar mellom rensekapasitet og størrelsen på potensielt utslipp (BOF₅ pe) av avløpsvann i maksuke fra tettbebyggelsen før slike endringer som nevnt over blir realisert. Dersom størrelsen på det faktiske utslippet i BOF₅ pe overskrider rammene for pe i tillatelsen, er dette i strid med tillatelsen. Dere plikter derfor å varsle Statsforvalteren og gjøre rede for om dette skyldes en enkeltstående hendelse, eller om det vil være en permanent endring. Ved langvarige overskridelser plikter dere å utarbeide en tiltaksplan for å redusere konsekvensene av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidelser, må det søkes Statsforvalteren om endring av tillatelsen.

Kravene i denne tillatelsen tar utgangspunkt i beregnet potensielle utslipp fra tettbebyggelsen etter NS 9426¹ som går fram av søknaden. Beregnede tall er sammenfattet i tabellen under for å unngå tvil om hvilke utslippsforhold som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt (tabell 1):

Tabell 1 Beregning av det potensielle utslippet fra Eidskog tettbebyggelse.

Pe- maksuke	2023	2035 fremtidsprognose	2040 fremtidsprognose
Skotterud og Magnor tettbebyggelser	2918 pe	2928 pe	2932 pe
Børrud tettbebyggelse*	227 pe	228 pe	228 pe
Septikslam	650 pe	650 pe	650 pe
Industri	0 pe	0 pe	1000 pe
Totalt	3795 pe	3806 pe	4810 pe

* Børrud tettbebyggelse reguleres etter forurensningsforskriften kapittel 13 fram til det overføres til Eidskog renseanlegg.

¹ Det skal her tas utgangspunkt i den maksimale, gjennomsnittlige ukelastningen i BOF₅ (pe) til avløpssystemet som oppstår i den uka i året med høyest belastning. Utrekningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og minst 10 år fram i tid.

1.2 Oversikt over krav med frister

Tabell 2 Viser oversikt over krav med spesifikke frister satt i tillatelse

Tiltak	Frist	Referanse
Oppdatere miljørisikovurdering for det samlede avløpssystemet	Årlig	2.6.1
Oversendelse av ny/oppdatert helhetlig handlingsplan for avløpssystemet	31.12.2025	2.7
Utarbeide/oppdatere tiltaksplan for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpssystem, samt vurdere behov for rensing av forurenset overvann	31.12.2025	3.1.2
Innføre systematisk kartlegging av utlekking fra ledningsnett	31.12.2025	3.1.2
Dokumentere årlige utslippsmengder fra overløp	31.12.2025, deretter årlig	3.1.3, 11.2
Sanere overløp som er i strid med tillatelse	31.12.2025	3.2
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utlekking	Kontinuerlig	3.2
Gjennomføre planlagte tiltak for å redusere utslipp fra overløp og innlekking av fremmedvann	Kontinuerlig	3.2
Dokumentere ledningsnettets virkningsgrad	Årlig innen 1.3. Første gang ifm. årsrapporten for 2025.	3.1.4, 11.2
Sende inn overvåkingsprogram	31.12.2025, deretter hvert 3. år	7.1 og 7.2
Rapportere driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årlig innen 1.3.	7.3 og 11.2
Legge inn overvåkingsdata i VannNett	Året etter første overvåking er gjennomført, deretter hvert 3. år	7.4
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2026	8.1
Rapportere avløpsdata til forurensningsmyndighetene via Altinn	Årlig innen 1.3.	11.1

2. Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofieringssituasjonen i resipienten er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 5. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er kommet fram i forbindelse med saksbehandlingen eller må regnes for å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble gjort.

2.2 Plikt til å holde grenseverdier

Alle grenseverdier skal holdes innenfor de fastsatte midlingstidene jf. vilkår 3.2.3 og innenfor de rammer som følger av forurensningsforskriften § 14-13. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra det som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensing så langt som mulig

All forurensing fra det totale avløpssystemet, medregnet utslipp til luft og vann, støy og avfall er isolert sett uønsket. Selv om utslippene blir holdt innenfor fastsatte utslippsgrenser plikter dere å redusere utslippene så langt det er mulig uten urimelige kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drives, holdes ved like og fornyes i et langsiktig perspektiv, slik at forventet funksjon og kapasitet blir holdt ved lag og er stabil også ved variasjoner i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal dere sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha noe å si for utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumenterte.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensing, plikter dere å sette i verk de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Dere skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Innlandet om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensing eller forurensningsfare. Akutt forurensing skal i tillegg varsles, jf. krav fastsatt i kapittel 6 i denne tillatelsen.

2.6 Plikt til internkontroll

Dere plikter å etablere internkontroll for avløpsvirksomheten i samsvar med gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal sikre og dokumentere at virksomheten holder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven³ og relevante forskrifter til disse lovene, der særlig forurensningsforskriften kap. 11 og 14 legger rammer for avløpsvirksomheten. Dere plikter å holde internkontrollen oppdatert.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

³ L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

Dere plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensing og kunne gjøre greie for risikoforhold.

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Dere skal ha en oppdatert skriftlig, klimatilpasset miljørisikovurdering for det totale avløpssystemet som denne tillatelsen omfatter. Dette innebærer en kritisk gjennomgang av forhold knyttet til avløpssystemet som kan forårsake utilsiktet forurensingsutslipp/fare for forurensing. Både konsekvensreduserende og sannsynsreduserende tiltak skal vurderes.

Denne miljørisikovurderingen skal som et minimum legge vekt på:

- Påslipp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkt på ledningsanlegg
- Kritiske punkt på renseanlegg
- Utslipp til sårbar resipient
- Utslipp av farlige stoffer
- Områder med mulige brukerkonflikter
- Hvordan det totale avløpssystemet blir påvirket av klimaendringer
- Angi risiko og risikoreduserende tiltak i prioritert rekkefølge
- Vannforskriften § 4 om mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomstene

På grunnlag av utførte risikoanalyser og fastsatte akseptable risikonivå for miljøskadelige hendelser som følge av utslipp, må det planlegges og gjennomføres tiltak for å overholde akseptabelt risikonivå. Tiltakene skal være knyttet til en ansvarlig person/stilling, og tiltakene skal ha en frist for gjennomføring.

Miljørisikovurderingen og tilhørende tiltaksplaner skal evalueres minst en gang per år og skal oppdateres etter hvert som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrer seg. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig. Dere skal ha en skriftlig rutine for gjennomføring av miljørisikovurderinger, inkludert kriterium for oppdatering av vurderingene.

Miljørisikovurderingen skal være en viktig del av grunnlaget for den overordnede avløpsplanen og beredskapsplanen (se punkt 2.7 og punkt 6.3).

2.7 Krav til planlegging av samlet avløpsvirksomhet

Dere skal sørge for å identifisere behovet for vedlikehold, fornyelse og utbygging av ledningsnett, pumpestasjoner og renseanlegg for kommunalt avløpsvann og overvann både på kort og lang sikt. Dere plikter videre å sette av tilstrekkelig med ressurser, både økonomiske og personressurser, slik at identifiserte behov for tiltak og andre krav i denne tillatelsen kan gjennomføres som planlagt. Hvordan dere skal løse dette i praksis innenfor fastsatte frister, skal dokumenteres overfor Statsforvalteren i Innlandet gjennom oversendelse av en helhetlig handlingsplan for avløpsområdet (Temaplan avløp, Hovedplan avløp e.l.) innen 31.12.2025.

Gjennom handlingsplanen skal dere se tiltak, mål og prioriteringer i sammenheng med annen planlegging i kommunen. Planen skal resultere i utarbeidelse av konkrete tiltaksplaner, som igjen skal avspeiles i en plan for årlig gjennomføring av tiltak. Hvilke tiltak som skal gjennomføres innenfor gjeldende og kommende økonomiplanperiode skal gå tydelig fram av handlingsplanen.

Dere skal på bakgrunn av en årlig vurdering av hvordan kravene i denne tillatelsen og forurensningsforskriften kap. 14 er fulgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringer i prioriteringene.

Som en del av den årlige vurderingen, skal dere vurdere om den etablerte behandlingsskapiteten for kommunalt avløpsvann står i forhold til beregnet potensielt utslipp fra tettbebyggelsen og med vedtatte planar om utbygging. Dette for å sikre at behovet for økt oppsamlings- og behandlingsskapitet for avløpsvann er tilpasset kommunens planer for ny utbygging av boliger, hytteområder eller aktuell næringsvirksomhet⁴.

Dersom vurderingen viser at behandlingsskapiteten ikke er tilstrekkelig, skal dere presentere en konkret plan for å øke behandlingsskapiteten og sikre framtidig finansiering før utbyggingen skal gjennomføres.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påvirkning

Dere skal ha kjennskap til, og kunne dokumentere skriftlig, i hvilken grad renseanlegg, avløpsnett og forurenset overvann påvirker eller kan påvirke sårbare naturtyper eller områder som blir brukt av sårbare arter.

Det må vises særlig varsomhet ved planlegging av nye ledningstraseer og ved graving eller andre aktiviteter som kan påvirke naturmangfoldet. Dere må gjøre dere kjent med aktuelle lovkrav som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvann til andre anlegg

Dersom renseanlegg er planlagt nedlagt eller stanset for en periode grunnet ombygging eller utbedring, skal dere gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensing. Aktiviteter som kan medføre fare for økt forurensing kan ikke startes før Statsforvalteren i Innlandet har gitt midlertidig unntak fra gjeldende rensekra. Søknader om unntak fra gjeldende rensekra må derfor sendes Statsforvalteren i Innlandet i god tid.

3. Utslipp til vann

3.1 Krav til avløpsnettet

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvann

Avløpsvannet fra nye bygninger skal knyttes til offentlig avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningslova.

Dere skal utarbeide planer for trinnvis økt tilknytning for eksisterende bygninger der tilknytningsgraden er lavere enn 98 %. Planene skal inngå i den helhetlige handlingsplanen for avløpsområdet.⁵

Dere skal til enhver tid ha oversikt over utbygginger og tilkoplinger som medfører endring av det tettbygde området sin samlede utbredelse og størrelse (pe).

Dere må holde dere oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelige teknikker for å begrense utslipp.

---

⁴ Aktuell næringsvirksomhet: næringsvirksomhet som vil innebære økt belastning på kommunens oppsamlings- og behandlingsskapitet for avløpsvann, som påslipp fra hotellvirksomhet og næringsmiddelindustri.

⁵ Basert på nasjonale mål for vann og helse, som sier minst 98 % tilknytningsgrad pr. rensedistrikt.

3.1.2 Krav til kontroll med overvann og annet fremmedvann tilført avløpsnett

Dere skal innen 31.12.2025 ha laget en plan for å redusere mengden fremmedvann som blir tilført ledningsnett. Planen skal inkludere en plan for trinnvis separering av avløpsnett for overvann og sanitært avløpsvann der dette er aktuelt.

Gjennomføring av tiltak for å redusere tilførsler av overvann og annet fremmedvann til avløpsnett må ses på som første skritt i tiltak for å bedre renseløsningen for avløpsvann.

I områder der separate overvannsnett mottar forurenset overvann, skal behovet for rensing vurderes og dokumenteres som en del av nevnte plan.

Utslipp av avløpsvann via overvannsnett er ikke tillatt.

3.1.3 Krav til utslipp via overløp

Dere skal ha oversikt over alle utslipp av urensset avløpsvann via overløp direkte til resipient. Slike utslipp er uønsket.

Samlet utslipp via overløp skal ikke overstige 2 % over året innen 2030. Utslipp via overløp skal ikke føre til forsøpling.

Dere skal som del av deres helhetlige handlingsplan for avløpsområdet, lage en plan for å redusere overløp og vurdere muligheter for å etablere utjevningsbasseng eller andre avbøtende tiltak, jf. pkt. 2.7. Det skal særlig tas hensyn til behovet for å redusere utslipp til sårbare resipienter og resipienter brukt til bading m.m. der utslippene kan representere en miljø- eller helsefare.

Driftstid for alle overløp skal registreres og utslippsmengder skal kunne beregnes. Dette skal inngå i årsrapporteringen til Miljødirektoratet jf. vilkår 11.2 fra og med 2025.

Alle utslipp via nødoverløp skal registreres særskilt og håndteres som en avvikssituasjon. Dere skal ha et overvåkings- og beredskapssystem som sikrer at nødoverløp straks blir oppdaget og utbedret innen 24 timer. Rutiner for dette skal gå fram av internkontrollrutiner og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjoner skal i utgangspunktet ikke gi overløpsdrift. I de tilfellene der dette likevel kan bli nødvendig og kan føre til brukerkonflikter, skal Statsforvalteren i Innlandet varsles på forhånd.

Det er ikke tillatt å etablere driftsoverløp på spillvannførende ledning.

Overløp som er i strid med tillatelse skal saneres innen 31.12.2025.

3.1.4 Krav til virkningsgrad for avløpsnett

Dere skal kontinuerlig gjennomføre planlagte tiltak for å redusere lekkasjer av urensset avløpsvann fra ledningsnett.

Virkningsgraden til avløpsnett, det vil si hvor stor del av forurensningsmengden som kommer fram til rensenanlegget, skal dokumenteres jevnlig. Dette skal gjøres ved at de ulike kildene til tap blir beregnet eller vurdert kvalitativt.

Dokumentasjonen skal første gang sendes Statsforvalteren i Innlandet ved første årsrapportering etter tillatelsen er vedtatt.

Utslipp på grunn av feil ved ledningsnett, stans i pumpestasjoner og liknende skal ikke redusere virkningsgraden i avløpsnett med mer enn 5 % fram til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.1.5 Krav om tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett og kummer

Dere skal utarbeide en tiltaksplan for fornyelse av avløpsnett, inkludert kummer. Tiltaksplanen skal vise det årlige, gjennomsnittlige behovet for fornyelse av spillvannførende ledningsnett, og hvilke kriterier som er lagt til grunn for fornyelse. Fornyelsesprogrammet skal være sammenhengende og skal minst omfatte de neste 5 årene.

Ledningsdatabase skal oppdateres kontinuerlig etter hvert som ledningsnett blir fornyet.

3.2 Krav til rensing av avløpsvann

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvann som er medregnet i tettbebyggelsens utslippstørrelse, skal oppfylle samme minimumskrav til rensing, uavhengig av dimensjonerende kapasitet og teknologi ved renseanleggene. Dette gjelder også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikke er knyttet til GIVAS IKS sitt avløpsnett. Kontrollkravene skal likevel tilpasses det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte renseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpede krav satt med hensyn til resipienten og bruken av denne, jf. 3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Eidskog renseanlegg.

3.2.2 Oversikt over renseanlegg

Renseanlegg innenfor tettbebyggelsen og som er omfattet av denne tillatelsen, går fram av Tabell 3.

Oversikten gir informasjon om faktisk belastning på søknadstidspunktet, samt dimensjonerende kapasitet i BOF (pe) etter ombygging. Oversikten viser også type renseprosess som skal etableres ved anlegget.

Tabell 3: Renseanlegg innenfor Eidskog tettbebyggelse

Navn på renseanlegg	Tilført belastning i BOF (pe) i 2023	Dimensjonerende kapasitet i BOF (pe)	Renseprosess
Eidskog renseanlegg*	3795	5000	Kjemisk-biologisk

*Skotterud og Magnor overføres umiddelbart, og utgjør dermed belastningen på nye Eidskog renseanlegg.

Renseanlegget skal utformes slik at kravene i forurensningsforskriften kap. 14 og kravene i denne tillatelsen kan overholdes.

3.2.3 Rensekrav og dokumentasjonskrav for Eidskog renseanlegg

Renseanlegg i Eidskog tettbebyggelse skal minst oppfylle kravene til sekundærrensing jf. § 14-2 b) i forurensningsforskriften. I tillegg skal anlegg oppfylle krav til minst 95% fosforfjerning.

Eventuelt andre avløpsanlegg i tettbebyggelsen som tidligere har vært regulert etter kap. 13 i forurensningsforskriften, skal oppfylle de samme kravene til sekundærrensing og fosforfjerning senest innen 5 år.

Generelt

Utslppsparametere, tilhørende grenseverdier, minimum antall prøver og midlingstid, er satt inn i tabellen under (tabell 4). Avlastning fra overløp på renseanlegget er inkludert i rensekravene. Prøver av KOF_{Cr} og BOF_5 må etterkomme både krav til konsentrasjon og renseeffekt.

Utslipp via overløp (både driftsoverløp og nødoverløp) ved renseanlegget skal regnes med i rensegraden for anlegget. Utslipp via overløp på et tidligere tidspunkt, skal regnes med i ledningsnettets virkningsgrad, men ikke inn i renseeffekten. Dette samsvarer med rapporteringskrav fra EU.

Krav om måleprogram

Som et ledd i driftskontrollen skal det fastsettes et måleprogram med analyser og målinger av relevante drifts- og utslppsparametere tilpasset anleggets størrelse, medregnet utslipp til vann, grunn og luft. Måleprogrammet skal være en del av GIVAS IKS sin internkontroll og holdes oppdatert.

Måleprogrammet skal omtale de forskjellige stegene i målingene og grunngi valgte prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens).

Prøvetidspunktene skal velges slik at resultatene blir mest mulig representative for variasjoner i utslipp gjennom hele året ved normale driftsforhold. Det er viktig at måleprogrammet omfatter antatt maksuke for belastning på renseanlegget og perioder med overløp. Minimum antall akkrediterte prøver går fram av forurensningsforskriften § 14-11, men antallet er økt blant annet for å ivareta kravet til representativitet. Dersom en prøve må strykes pga. unormale driftsforhold, skal dette kompenseres med at det blir tatt ut en ny prøve på et senere tidspunkt.

Prøvene skal analyseres jf. krav i forurensningsforskriften § 14-12. Analysene skal utføres av laboratorium som er akkreditert for de aktuelle analysene etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standarder skal benyttes så langt som mulig. Dersom dette ikke finnes, kan internasjonal standard eller annen metode benyttes så lenge metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.

Dersom GIVAS IKS ønsker å analysere på andre parameterer enn BOF_5 , KOF_{Cr} må dette avklares med Statsforvalteren i forkant. Et krav vil da være at det er påvist høy statistisk korrelasjon mellom ønsket parameter og parameteren utslippskontrollen søkes basert på.

Eidskog renseanlegg

Tabell 4: Eidskog renseanlegg: Utslippsparameter, krav til renseeffekt og metode

Utslippsparameter	Krav	Tal prøver
Total fosfor (tot-P)	Årlig gjennomsnitt: Minst 95 % reduksjon av fosfor. Årlig gjennomsnitt: Maksimalt 0,5 mg/l fosfor i utløp. Ingen enkeltprøver skal overskride en konsentrasjon på 1 mg/l	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF ₅)	Enkeltprøver: Minimum 70 % reduksjon av BOF ₅ . Ingen enkeltprøver skal overskride 50 mg O ₂ /l.	24 stk. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde renseeffektkrav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF _{Cr})	Enkeltprøver: Minimum 75 % reduksjon av KOF _{Cr} . Ingen enkeltprøver skal overskride 250 mg O ₂ /l.	24 stk. 21 av 24 døgnblandprøver må overholde renseeffektkrav
Total nitrogen (tot-N)	Dokumentasjon av tilførsler og utslipp. Konsentrasjoner og mengder.	24 ukeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Tungmetaller (As, Cr, Cu, Ni, Zn, Pb, Cd og Hg)	Dokumentasjon av tilførsler og utslipp. Konsentrasjoner og mengder	6 ukeblandprøver det første året med normal drift. Analysene skal utføres på ufiltrert prøve.

3.2.4 Utslippspunkt for renseanlegg og overløp

Renset avløpsvann skal føres ut i resipient på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og slik at brukerinteresser ikke blir påvirket.

Tabell 5: Utslippspunkt for Eidskog renseanlegg

Utslippspunkt	Koordinater X (UTM sone 32)	Koordinater Y (UTM sone 32)	Resipient
Eidskog renseanlegg	679002	6649055	Vrangselta

3.2.5 Påslipp

Påslipp til kommunalt ledningsnett skal ikke redusere mulighetene for å overholde utslipps- og renskrav satt i denne tillatelsen eller forurensningsforskriften. Påslipp skal heller ikke redusere muligheten for å utnytte avløpsslammet i medhold av krav i forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (forskrift om organisk gjødsel).

Dere skal ha oversikt over virksomheter som kan utgjøre en risiko for avløpssystemet jf. forurensningsforskriften § 15A-4, og følge opp disse gjennom påleggskrav og tiltak i samarbeid med Eidskog kommune.

4. Utslipp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal være en driftsparameter for hele avløpssystemets samlede virksomhet. Dette for å sikre at lukt fra pumpestasjoner, overløp, kummer og eventuelle luftenretninger ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet.

Dere skal ha oversikt over kilder og vurdere behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduserende tiltak.

Før bygging av nye anlegg og komponenter (pumpestasjoner, kummer, uteareal og ledninger) må dere vurdere mulige kilder til lukt, og om nærhet til bebyggelse, ferdsel eller terrengforhold kan skape luktkonflikter.

Dere skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal være en del av internkontrollen.

4.2 Lukt fra punktkilder

Punktutslipp for avgasser skal håndteres slik at luktulemper blir effektivt forebyggt.

Beregnet luktemisjon fra slike kilder ved omkringliggende boliger, sjukehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager mv. skal ikke overskride 2 ouE/m^3 som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

4.3 Utslipp av klimagasser

Utslipp av klimagasser fra drift av det totale avløpssystemet skal holdes på et så lavt nivå som mulig.

5. Avfall og avløpsslam

5.1 Generelle krav til avfall

Dere plikter så langt det er mulig å unngå at det blir dannet avfall som følge av virksomheten. Innhold av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses i størst mulig grad.

Dere plikter å sørge for at all håndtering av avfall, inkludert farlig avfall, skjer i samsvar med gjeldene regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og avfallsforskriften⁶.

---

⁶ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Avfall som oppstår i virksomheten skal leveres til lovlig avfallsmottak.

Ved eventuell bruk av biofilmbærere må det sikres at plastmedium ikke blir spredt til miljøet.

5.2 Håndtering av avløpsslam

Med avløpsslam mener en her den faste fraksjonen som blir felt ut ved renseprosesser i renseanlegg, og der ristgods er fjernet i forkant. Septikslam er bare inkludert dersom dette slammet er levert renseanlegg i forkant av renseprosessene og omfattet av rammen gitt i punkt 1.1 Omfang.

Dere skal ha oversikt over hvilke mengder råslam og avløpsslam som oppstår i renseanlegget, hvilken kvalitet slammet har, og slammets videre håndtering. Dette skal inngå i egenkontrollrapporteringen for renseanlegget, se punkt 11.1 Årlig egenkontrollrapportering.

Mellomlagring av avløpsslam skal skje i samsvar med krav gitt i en eventuell egen tillatelse for slambehandling.

Avvannet avløpsslam skal leveres til godkjent avfallsbehandlingsanlegg.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metoder for å oppnå representative prøver benyttes.

6. Akutt forurensing - forebyggende tiltak, varsling og beredskap

6.1 Forebyggende tiltak

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensing, plikter dere å sette i verk de tiltakene som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren.

Dere plikter i tillegg å ha en plan for en trinnvis og systematisk gjennomføring av risikoreducerende tiltak avdekket i miljørisikovurderingen jf. vilkår 2.6.1 Krav om miljørisikovurdering.

6.2 Beredskapsanalyse

Med bakgrunn i miljørisikovurderingen skal dere utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som står igjen etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal dere utarbeide og grunngi

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensing.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av internkontrolldokumentasjonen.

Beredskapsplanen skal som et minimum omtale den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr, og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenario. Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne vises fram ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øving minst en gang pr. år. Det skal utarbeides klare mål for øvingen, inkludert mål for responstid. Øvingen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

6.6. Varsling av akutt forurensing

Akutt forurensing eller fare for akutt forurensing skal varsles i medhold av gjeldende forskrift⁷.

Internkontrollen skal inneholde en kartlegging og vurdering av risiko for akutt forurensing og annen uønsket påvirkning av ytre miljø.

Dere skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Innlandet om:

- Akutt forurensing grunnet driftsstans som skyldes uhell eller langvarig strømbrudd.
- Unormale forhold som har eller kan føre til vesentlig økt forurensing.
- Utslippskonsentrasjon på mer enn det dobbelte av gjeldende krav for en prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forurensningsforskriften §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

7. Resipientovervåking

7.1 Overvåking etter forurensningsforskriften

Dere skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av utslipp fra renseanlegg og overløp til alle aktuelle vannforekomster i medhold av et risikobasert overvåkingsprogram. Plikt til overvåking etter forurensningsforskriften går fram av forskriftens § 14-9.

Overvåking i Vrangselva skal gjennomføres årlig de første 3 årene etter etablering og oppstart av nytt renseanlegg. Etter dette skal overvåking i Vrangselva gjennomføres med et intervall på maksimalt 3 år og samordnes så langt det er mulig med eventuell overvåking etter vannforskriften. Overvåkingsprogrammet skal omfatte Vrangselva og eventuelle andre aktuelle vannforekomster, og legges fram for Statsforvalteren for eventuelle merknader innen 31.12.2025.

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endrer seg, kan Statsforvalteren pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet som omfatter målepunkt, parameterer og/eller frekvens. Statsforvalteren kan også pålegge strengere rensekrav.

7.2 Overvåking etter vannforskriften

Dere skal etter vannforskriften § 18 delta i et overvåkingsprogram gjennom vannområdeutvalgene etter nærmere bestemmelser fra vannregionmyndigheten.

---

⁷ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Dersom utslipp eller tilstanden i vannforekomsten endrer seg, kan Statsforvalteren i Innlandet pålegge en utvidelse av overvåkingsprogrammet som omfatter målepunkt, element og/eller frekvens.

7.3 Rapportering av overvåkingsresultater

Resultatene fra overvåking etter forurensningsforskriften jf. vilkår 7.1, skal drøftes, og konklusjoner om påvirkning av resipienten skal presenteres for forurensningsmyndighetene som en del av påfølgende kalenderårs egenkontrollrapportering jf. punkt 11.2 Årlige vurderinger av driftsforhold.

7.4 Registrering i Vannmiljø

Alle overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<https://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsene er gjennomført. Data skal rapporteres på Vannmiljø sitt importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i samsvar med kodeverket i Vannmiljø finnes på [Kodeverk \(miljodirektoratet.no\)](#).

8. Energi

8.1 Energistyringssystem

Dere skal ha rutiner for regelmessig vurdering av tiltak som kan settes i verk for å oppnå en mest mulig energieffektiv drift av hele avløpsanlegget. Et energistyringssystem skal være etablert innen 31.12. 2026 og inngå i internkontrollen.

8.2 Utnytting av overskuddsenergi

Dere skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi internt og legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt, med mindre virksomheten kan sannsynliggjøre at dette ikke er teknisk mulig, er begrenset av konsesjoner eller fører med seg urimelige kostnader.

9. Substitusjon av kjemikalier og råstoff

Med kjemikalier mener vi her kjemiske stoff og stoffblandinger som blir brukt i virksomheten. Slike kjemikalier kan for eksempel være fellingskjemikalier og hjelpekoagulanter, vaskemiddel, hydraulikkvæsker, brannsløkkingsmiddel m.m.

For kjemikalier som blir benyttet på en slik måte at det kan medføre fare for forurensing, skal dere dokumentere at det er gjennomført en risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikalienes egenskaper, mengder, utslippspunkt m.m., jf. også punkt 2.6 Plikt til internkontroll.

Dere eller den ansvarlige for driften av renseanlegget plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Virksomheten skal gjøre en kontinuerlig vurdering av risiko for skadelige effekter på helse og miljø av de kjemikalierne som blir brukt, og av om det finnes alternativer. Der bedre alternativer finnes, plikter dere å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁸

---

⁸ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

Stoff alene, i stoffblandinger og/eller i produkt, skal ikke brukes uten at de oppfyller kravene i REACH-regelverket⁹ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

10. Tilsyn

Dere plikter jf. forurensningsloven § 50, å la representanter for Statsforvalteren i Innlandet føre tilsyn med anleggene.

11. Krav til rapportering

11.1 Årlig egenkontrollrapportering

Dere skal rapportere avløpsdata til Miljødirektoratet innen 1. mars hvert år. Rapporteringen skal skje slik Miljødirektoratet legger til rette for.

11.2 Årlige vurderinger av driftsforhold

Dere skal årlig gi en skriftlig vurdering av driftsforholdene siste kalenderår for avløpsnett, renseanlegg, slamhåndtering og overvåking med vekt på overordnede, kvalitative vurderinger.

Data som blir rapportert i egenkontrollrapporteringen eller til Vannmiljø er det ikke nødvendig å repetere i årsrapporten, ut over hva dere selv finner formålstjenlig og naturlig for å underbygge konklusjoner.

Følgende temaer skal inngå i vurderingene:

- Hvordan gjennomførte oppgraderinger siste kalenderår og planlagte endringer av avløpsnettet bidrar til å etterkomme kravene i tillatelsen og delmål i temaplan/hovedplan avløp med tilhørende handlingsplaner.
- Hvordan avløpsnettet fungerer, inkl. virkningsgrad for nettet totalt.
- Omfanget av tiltak for å redusere tilførsler av overvann inkludert større separeringstiltak og forventet og registrert effekt av tiltakene.
- Hvordan renseanleggene fungerer og årsaker til eventuelle overskridelser av rensekraft. Videre skal det redegjøres for trender for rensing og driftsstabilitet.
- Ev. brudd på tillatelse skal kommenteres særskilt for vilkår 3.2.3 med forslag til korrigerende tiltak.
- Resultater, trender og konklusjoner fra resipientovervåkingen jf. formål med overvåkinga omtalt i vilkår pkt. 7.1 og 7.2.
- Nytt/oppdatert måleprogram skal legges ved til orientering.
- Status for risikovurderinger og oppfølging.

Årsrapportene skal lastes opp som vedlegg til egenkontrollrapporten til Miljødirektoratet, inntil denne rapporteringen eventuelt blir integrert i skjema for egenkontrollrapportering.

---

⁹ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Oversikt over utvalgte, sentrale faguttrykk i tillatelsen

Faguttrykk	Forklaring
Tettbebyggelse	<p>Definert i forurensningsforskriften § 11-3 k) ut fra nærhet mellom husklynger med minst 5 hus. I tillegg blir flere tettbebyggelser regnet som en tettbebyggelse dersom avløpsvann fra to eller flere tettbebyggelser blir samlet opp og ført til et felles renseanlegg eller utslippssted.</p> <p>Definisjonen gjelder alle typer hus, både boliger, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjoner, idrettsanlegg osv.</p>
Utslippsstørrelse for en tettbebyggelse	Tettbebyggelsens maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastning i BOF ₅ (pe) som oppstår i maksuke.
Maksuke	<p>Den uka i året med høyest forventet belastning av avløpssystemet.</p> <p>Maksimal, gjennomsnittlig ukesbelastning i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som blir regulert i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventa høges belastning.</p>
Tettbebyggelsens beregnede potensielle utslipp av avløpsvann i maksuke	Den beregnede, maksimale, gjennomsnittlige ukesbelastningen i BOF ₅ (pe) til det avløpssystemet som er regulert i denne tillatelsen, og som oppstår i den uka i året med forventet høyest belastning. Beregningene skal være representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid. Tillatelsen bør vurderes på nytt etter 10 år.
Avløpsslam	Avløpsslam er det slammet som blir felt ut ved rensing i et konvensjonelt renseanlegg for avløpsvann, og der ristgods er fjernet i forkant. Septikslam inngår ikke i denne definisjonen av hygieniske grunner.
Råslam	Råslam er ubehandlet avløpsslam. Fortykning og avvanning av råslam er forbehandling som skjer på renseanlegget for å kunne redusere vanninnholdet i avløpsslammet før transport. Dette er aktiviteter som er en naturlig del av driften av et avløpsrenseanlegg og som ikke ses som på avfallsbehandling (Kilde: Miljødirektoratet)
Septikslam	<p>Septikslam er et samlebegrep for avløp som kommer fra slamavskillere, septiktanker, tette tanker og lignende, og som kan ha et vanninnhold på 95-99 % (Kilde: Paulsrud i Vann nr. 4/1982).</p> <p>Septikslam inngår ikke i definisjonen av avløpsslam. Septikslam defineres som en form for avløpsvann (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard)</p>
Overløp	Arrangement for bortledning eller måling av væskemengder. Utforming avhenger av funksjon og væskemengde. Overløp kan

	også brukes om den vannmengden som blir ledet bort/målt. (Kilde: Vannordboken).
Driftsoverløp/regnvannsoverløp	Overløp som <u>er etablert</u> for å hindre overbelastning av avløpssystemet i perioder med så store nedbørmengder at avløpssystemets dimensjonerende kapasitet blir overskredet. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.) Mest relevant for fellesnett.
Nødoverløp	Overløp som skyldes <u>uforutsette</u> hendelser i alle deler av avløpssystemet og som blir brukt av sikkerhetshensyn. (Kilde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)
Fremmedvann	Fremmedvann blir brukt om det vannvolumet som blir tilført avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvann. Det er vanligvis regnvann, smeltevann, grunnvann eller drikkevann.
Virkningsgraden til avløpsnettet	Vil si hvor stor del av forurensningsmengden som kommer fram til renseanlegget (og ikke går tapt på veien).
Blandprøve	Er en prøve satt sammen av flere mindre vannmengdeproporsjonale delprøver tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten et døgn eller en uke.
Ukeblandprøve	Er en blandprøve tatt over minst fem døgn innenfor en periode på maks sju påfølgende døgn.
Prøvetaking	Prøvetaking er uttak av en representativ prøve og all håndtering av prøven til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er levert til laboratoriet. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Akkreditering	Akkreditering er en offisiell godkjenning av en organisasjons kompetanse og evne til å utføre bestemte oppgaver i samsvar med bestemte krav. I Norge er det Norsk Akkreditering som gir akkreditering. (Kilde: Kommentarene til forurensningsforskriften kap. 14)
Substitusjon/substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikten innebærer at hver enkelt virksomhet må vurdere sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelige alternativer der det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe. Alle virksomheter som yrkesmessig bruker produkt som inneholder helse- og miljøskadelige kjemikalier, skal vurdere substitusjon.

GIVAS IKS AVD AVLØP
Otervegen 9
2211 KONGSVINGER

Saksbehandler, innvalgstelefon
Merethe Kleiven, 61266083

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse

GIVAS IKS har søkt om tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann og overvann fra Eidskog tettbebyggelse. Statsforvalteren i Innlandet vedtar med dette tillatelse etter forurensningsloven med vilkår.

Vi fatter samtidig vedtak om gebyrsats 5, 88 700 kr, for Statsforvalterens saksbehandling.

Vedtak

Statsforvalteren i Innlandet vedtar med dette tillatelse etter forurensningsloven for utslipp av avløpsvann og overvann fra Eidskog tettbebyggelse. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Denne tillatelsen erstatter nåværende utslippstillatelse for Magnor og Skotterud tettbebyggelser (2016.0927.T).

Høring av søknad og utkast til tillatelse

Utkast til tillatelse og søknadsdokumenter lå ute til offentlig gjennomsyn på kommunens og Statsforvalterens nettsider i perioden 26. september til 25. oktober 2024. Det ble kunngjort i avisa Glåmdalen.

Vi mottok en høringsuttalelse på utkast til tillatelse fra GIVAS IKS. Innspillene fra GIVAS IKS var omfattende og er svart ut i et eget brev datert 03.12.2024. Brevet ligger vedlagt. Kort oppsummert ble det gitt innspill på følgende temaer:

1. Kapittel 1.1 Utslippets størrelse (pe) basert på BOF, etter NS 9426
2. Kapittel 5.2 Håndtering av avløpslam
3. Kapittel 11.2 Årlig vurdering av driftsforhold – andre kulepunkt
4. Generelt om rapportering
5. Akkreditert prøvetaking

Tilbakemeldingen fra GIVAS IKS har ført til mindre endringer i formuleringen om håndtering av avløpslam og datoer i tabell 1 i utslippstillatelsen. For ytterligere detaljer viser vi GIVAS IKS sin tilbakemelding og vårt svar som begge er vedlagt (vedlegg 2 og 3).

Bakgrunn og saksgang

Eidskog renseanlegg er et nytt anlegg som erstatter Skotterud, Magnor og Børrud renseanlegg i Eidskog kommune. Avløpsvannet fra Magnor og Skotterud renseanlegg overføres til Eidskog renseanlegg i løpet av 2024 når det nye anlegget er ferdig, mens avløpsvannet fra Børrud skal overføres i løpet av 2025. GIVAS IKS søker derfor om ny tillatelse etter forurensningsloven for Eidskog avløpsanlegg. Søknaden omfatter både oppsamling, transport, behandling og utslipp av kommunalt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse.

Om tettbebyggelsen og avløpsanlegget

Tettbebyggelsens størrelse

Eidskog renseanlegg erstatter tre renseanlegg i Eidskog kommune; Skotterud, Magnor og Børrud renseanlegg. Skotterud og Magnor renseanlegg er i dag underlagt forurensningsforskriftens kapittel 14 med Statsforvalteren som forurensningsmyndighet. Børrud renseanlegg er underlagt kommunal forurensningsmyndighet gjennom forurensningsforskriftens kapittel 13.

Tettbebyggelsens størrelse, inkludert et potensielt framtidig påslipp fra Magnormoen industriområde, er estimert til å være 3806 pe i 2030 og 4810 pe i 2040. Statistisk sentralbyrås prognoser for befolkningsutvikling i Eidskog kommune er lagt til grunn i disse estimatene og 1000 pe er avholdt til det mulige påslippet fra Magnormoen industriområde (tabell 1). Beregningen er utført i tråd med NS-9426.

Tabell 1 Forventet tilførsel til Eidskog tettbebyggelse

Pe- maksuke	2023 i dag	2035 fremtidsprognose	2040 fremtidsprognose
Skotterud og Magnor tettbebyggelser	2918 pe	2928 pe	2932 pe
Børrud tettbebyggelse	227 pe	228 pe	228 pe
Septikslam	650 pe	650 pe	650 pe
Industri	0 pe	0 pe	1000 pe
Totalt	3795 pe	3806 pe	4810 pe

Avløpsanlegget

Eidskog renseanlegg er lokalisert på Magnormoen sør for Magnor sentrum, øst for Vrangselva som er resipient for anlegget. I tillegg er det 15 pumpestasjoner og ca. 54 km ledningsnett. Renseanlegget er dimensjonert for 5000 BOF pe og består av mekanisk rensing og sandfang, og et biotrinnsanlegg basert på MBBR. Fosfor skal fjernes gjennom flokkulering og flotasjon.

Statsforvalterens vurdering

Lovgrunnlag og myndighet

Utslipp av avløpsvann kan føre til forurensning og vil derfor kreve tillatelse etter forurensningsloven. Det søkes om tillatelse etter forurensningsloven til utslipp fra Eidskog tettbebyggelse som er større enn 2000 pe, og som dermed skal reguleres etter forurensningsforskriftens kapittel 14.

Det er Statsforvalteren som er forurensningsmyndighet for utslipp av avløpsvann fra større tettbebyggelser, jf. forurensningsforskriften § 14-3 og rundskriv T-3/12 fra KMD.

Forurensningsmyndigheten kan etter § 11 i forurensningsloven gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning og sette vilkår for en slik tillatelse, jf. § 16 i forurensningsloven. Statsforvalteren

skal etter § 11, femte ledd i forurensningsloven *legge vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.*

Det er virkningen av tiltaket på det aktuelle stedet som vurderes. Dersom den ansvarlige senere ønsker å flytte anlegget som vurderes må det gjøres nye vurderinger.

Vurdering av forurensning fra avløpsanlegget

Fra et avløpsanlegg kan det komme utslipp av rensert og urensert avløpsvann. Urenset avløpsvann som slipper ut gjennom overløp på nettet eller ved rensenanlegget, og rensert avløpsvann som slipper ut fra rensenanlegget, er kilder til forurensning av vann og vassdrag. I tillegg er det risiko for luktforurensning, og forurensning med avløpsvann til grunn.

For å bøte på disse miljøpåvirkningene stilles det krav til avløpssystemet i forurensningsforskriften kapittel 14. Disse kravene er minstekrav som er fastsatt i EUs avløpsdirektiv og tatt inn i norsk lovgiving. Statsforvalteren kan etter en vurdering av fordeler og ulemper fra forurensningen fra avløpssystemet sette strengere krav. Normalt vil resipientens tåleevne gi grunnlag for de kravene som blir satt. Det er også sentralt i vurderingen hva slags renseteknologi som er tilgjengelig for å begrense forurensningen.

For å sikre god miljømessig håndtering av alt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse og for å motvirke forurensning, stiller Statsforvalteren krav til miljørisikovurdering og handlingsplaner, avløpsnett, rensenanlegg, utslipp, resipientovervåking m.m. i tillatelsen. Vi legger til grunn at GIVAS IKS går grundig gjennom vedlagt tillatelse, og gjør oppmerksom på at beskrivelsen av enkelte krav i kapitlene under ikke er uttømmende for kravene i tillatelsen.

Konsekvenser av fremtidige klimaendringer

Forventede klimaendringer innebærer en betydelig økt nedbørintensitet og avrenning mot siste halvdel av dette hundreåret. Det må kartlegges og analyseres hvilke konsekvenser og mulige driftsproblemer dette kan få for avløpsanleggene. Uten tiltak kan man forvente at problemer knyttet til innlekk av fremmedvann forsterkes. Tillatelsen setter derfor krav til at GIVAS IKS må gjennomføre en miljørisikoanalyse og planlegge tiltak for å redusere mengden fremmedvann.

Krav til rensing og utslipp

Intensjonen med rensing av avløpsvann er å redusere mengden næringsalter og mengden organisk materiale som slippes ut i en resipient. For mye organisk materiale i en resipient kan føre til nedslamming, oksygenmangel eller oksygensvikt. For mye næringsalter kan føre til eutrofiering. Avløpsvannet fra Eidskog rensenanlegg skal gjennomgå både fosforfjerning og sekundærrensing. Krav om fosforrensing og sekundærrensing stilles med hjemmel i forurensningsforskriften § 14-6.

Fosforrensing tilsier en reduksjon i fosformengden i avløpsvann på minst 90 %, jf. forurensningsforskriften § 14-2. I Innlandet fylke har dette kravet vært økt til 95 % for de aller fleste rensenanlegg på grunn av hensynet til ferskvannsresipientene. I tillegg har Fylkesmannen i både gamle Oppland og Hedmark satt krav til maksimal konsentrasjon av fosfor i utslippsvannet, målt som gjennomsnitt over året, men konsentrasjonskravene har vært noe strengere i tidligere Oppland fylke. Statsforvalteren i Innlandet samordner nå kravene for alle rensenanlegg i fylket slik at alle får de samme minimumskravene til rensing og utslipp.

Renseeffekten av fosfor og konsentrasjon i utslippet rapporteres inn via de årlige egenkontrollrapportene som kommunen sender til Miljødirektoratet. Erfaringene fra Innlandet fylke

er at renseanleggene har en renseteknologi som klarer å redusere fosformengden med minst 95 % og at anleggene klarer en utslippskonsentrasjon på 0,5 mg/l eller lavere. Vi mener derfor det er riktig å sette krav til 95 % fosforrensing og et konsentrasjonskrav på 0,5 mg/l eller lavere. Videre skal ingen enkeltprøver overstige en fosforkonsentrasjon på 1 mg/l (100 % overskridelse av konsentrasjonskravet). Kravene til fosforrensing framgår av punkt 3.2.3 i tillatelsen.

Sekundærrensekravet i forurensningsforskriften § 14-2 innebærer følgende minimumskrav:

- BOF_5 : Renseeffekt på minimum 70 % eller en restkonsentrasjon i utløp på maksimum 25 mg O_2/l .
- KOF_{CR} : Renseeffekt på minimum 75 % eller en restkonsentrasjon i utløp på maksimum 125 mg O_2/l

Sekundærrensekravene skal baseres på enkeltprøver og ikke gjennomsnittsverdier. Med noen unntak, jf. forurensningsforskriften § 14-13, skal alle enkeltprøver oppfylle rensekravet. Rensekravet bestemmes av forurensningsmyndigheten og kan enten være renseeffekt eller konsentrasjon, eller begge deler, jf. tabell 1, vedlegg 1 i avløpsdirektivet, og forurensningsforskriften § 14-13.

Vi mener at kravet om renseeffekt på alt avløpsvann gir god sikkerhet for at utslippet av organisk materiale og fosfor holdes lavt. Det er et mål at utslippet av organisk stoff og fosfor skal være så lavt som mulig og at rensingen skal være stabil. Renseeffekt-kravet sikrer at dere må holde kontroll på innløpskonsentrasjonene og gir et insentiv til å unngå for mye fremmedvann inn til renseanlegget. For tynt innløpsvann vil være vanskelig å rense godt nok. For å unngå store variasjoner i utslippet av organisk materiale og fosfor stiller Statsforvalteren også krav til maksimumskonsentrasjoner i enkeltprøver, jf. forurensningsforskriften § 14-13.

Sekundærrensekravet for avløpsvann innenfor Eidskog tettbebyggelse skal være 70 % reduksjon av BOF_5 , og 75 % reduksjon av KOF_{CR} målt i enkeltprøver. I tillegg må ingen enkeltprøver inneholde en restkonsentrasjon over 50 mg O_2/l for BOF_5 eller over 250 mg O_2/l for KOF_{CR} . Noen enkeltprøver kan likevel avvike fra renseeffektkravet, jf. forurensningsforskriften § 14-13.

Dokumentasjon av utslipp og rensegrad

Dere må dokumentere rensegrad og utslipp til resipienten. Det skal tas representative prøver av tilført avløpsvann og av rensed avløpsvann. Prøvene skal tas over samme tidsperiode og skal tas med jevne mellomrom, jf. forurensningsforskriften § 14-10.

Med representative prøver av tilført avløpsvann mener vi følgende:

1. Prøver av avløpsvann fra innløpet til et renseanlegg, tatt fra et punkt oppstrøms eventuelle tilbakeføringer av returstrømmer som for eksempel rejektivann.
2. Prøver av avløpsvann tatt fra et punkt der hele vann-strømmen kan fanges opp og som har god omblending. Eksempel på dette er pumpesump eller utløp fra pumpesumper, rør under trykk, vannsprang eller kanaler med god vannrotasjon fra for eksempel lufttilsetting.

Med representative prøver av rensed avløpsvann mener vi følgende:

1. Prøver av avløpsvann som ikke er fortynnet med hensikt, og
2. tatt fra et prøvested der hele vannstrømmen kan fanges opp og som har god omblending.

Med jevne mellomrom menes det at tidspunktet for prøvetaking fordeles jevnt over året og ulike ukedager. I tillegg må prøvetakingen fange opp maksuka(-ukene) gjennom året.

Utslipp via overløp ved renseanlegget skal regnes med i rensegraden. Utslipp oppstrøms renseanlegget skal regnes med i ledningsnettets virkningsgrad, men ikke i renseeffekt. Dette er i henhold til rapporteringskrav fra EU.

Analyseparametere og antall prøver

For å dokumentere avløpsanleggets utslipp skal det tas 24 inn- og utløpsprøver i året ved Eidskog renseanlegg. Dette er et større antall prøver enn det som står som minimum i forurensningsforskriften § 14-11, men vi mener at 12 årlige prøveuttak er for lite til å fange opp variasjonene i tilførselene til anlegget godt nok. Alle prøver skal analyseres for tot-P, $KOFCR$ og BOF_5 , men de skal også analyseres for nitrogeninnhold (tot-N). Det stilles ikke krav til renseeffekt eller utslippkonsentrasjoner for nitrogen, men det er behov for å kartlegge hvor mye nitrogen som tilføres anlegget, og hvor stort nitrogenutslippet er fra Eidskog renseanlegg.

I utgangspunktet stilles det ikke krav til analysing av tungmetaller for anlegg mindre enn 20 000 pe, jf. forurensningsforskriften kapittel 11, vedlegg 2, tabell 2.1.1. Men fordi Vrangselva er i dårlig kjemisk tilstand som følge av forhøyede konsentrasjoner av bly, nikkel og kadmium mener vi det må dokumenteres i hvilken grad utslipp av avløpsvann bidrar til dette. Vi stiller derfor krav om at det skal analyseres for tungmetaller i tråd med Vedlegg 2, punkt 2.1 bokstav d første år med normal drift. Basert på disse resultatene må det gjøres en vurdering av om prøvetakingen av tungmetaller skal videreføres eller ikke.

Krav til analyseparametere og antall prøver fremgår av tabell 4 i tillatelsen.

Resipientovervåking

Det er vanlig praksis at Statsforvalteren stiller krav til forurenser om overvåking av vannmiljøet. For avløpsanlegg over 10 000 pe med utslipp til følsomt område er dette også et forskriftsfestet krav, jf. forurensningsforskriften § 14-9. Avløpsanlegg under 10 000 pe, og avløpsanlegg som har utslipp til nedbørsfelt til følsomt område, har ikke forskriftsfestet krav til resipientovervåking. Intensjonen i avløpsdirektivet er likevel at alle anlegg skal overvåke resipienter som belastes med avløpsutslipp. Derfor setter Statsforvalteren krav til at alle avløpsanlegg skal drive regelmessig overvåking av resipienten, slik som nevnt i forurensningsforskriften § 14-9. Statsforvalteren inkluderer krav til dette i tillatelsen, med hjemmel i forurensningsloven § 16.

Overvåkingen skal ha som hensikt å dokumentere effekten av utslippet av avløpsvann og overløp til **alle** aktuelle resipienter. Dere må lage et risikobasert overvåkingsprogram der alle aktuelle resipienter inngår. For Vrangselva skal det legges opp til årlig overvåking av miljøtilstanden de første årene etter at nytt anlegg er etablert og i normal drift. Deretter skal overvåking som minimum utføres hvert tredje år, jf. forurensningsforskriften § 14-9. Overvåking skal følge prinsippene i veileder TA-1890/2005 eller en oppdatert versjon av denne.

Overvåking skal om mulig utføres i henhold til Norsk Standard eller God Laboratoriepraksis. Virksomheter som utfører overvåkingen, skal være akkreditert for felt- og analysearbeid eller ha et

tilsvarende kvalitetssikringssystem for felt- og analysearbeid godkjent av en kvalifisert nøytral instans.

Overvåkingen bør så langt det er mulig samordnes med eventuelle overvåkingsprogram etter vannforskriften (se nedenfor). Overvåkingsprogrammet skal legges fram for Statsforvalteren innen 31.12.2025.

I tillegg til overvåkingen etter forurensningsloven må GIVAS IKS også ved behov bidra til å overvåke hvordan virksomheten påvirker tilstanden i vannforekomstene nedstrøms, for å bekrefte om utslippene fører til forringelse eller at miljømål ikke kan oppnås, jf. vannforskriften §§ 4 og 18. Det foregår ingen fast overvåking av Vrangselva i regi av Statsforvalteren eller Vannområde Glomma - Kongsvingerregionen. GIVAS IKS må vurdere om det vil være behov for en slik overvåking, og i så fall ta initiativ til dette.

Rapportering etter begge typer overvåking skal rapporteres årlig til Statsforvalteren og registreres i databasen Vannmiljø. Se punkt 7.3 og 7.4 i tillatelsen.

Forholdet til vannforskriften

Etter vannforskriften § 4 skal tilstanden i overflatevann vernes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand. Utslipet fra Eidskog renseanlegg skal gå til Vrangselva (Søndre Åklangen- Magnor, vannforekomst id: 313-131-R). Vrangselva har i dag moderat økologisk tilstand som følge av at nitrogen- og fosforforholdene i resipienten er klassifisert til moderat. De biologiske parameterne påvekstlger og bunnfauna er henholdsvis svært god og god. Kjemisk tilstand er dårlig som følge av høye konsentrasjoner av bly, nikkel og kadmium.

Både Magnor og Skotterud renseanlegg har i dag (fram til overføring til Eidskog renseanlegg) utslipp til samme resipient. Børrud renseanlegg har utslipp til Børjåa (vannforekomst id: 313-143-R), som drenerer ut i Vrangselva. Det samlede utslippet fra Eidskog tettbebyggelse er ikke større enn det som i dag slippes til Skotterud, Magnor og Børrud ra. Utslipet fra Eidskog renseanlegg erstatter utslippene fra de tre anleggene, og er ikke å anse som et nytt utslipp. Både Skotterud og Magnor renseanlegg er kjemiske anlegg, og har ikke hatt krav om sekundærrensing. De siste årene har det også vært utfordringer knyttet til overholdelse av rensekravene for fosfor. Det er derfor forventet at Eidskog renseanlegg vil rense avløpsvannet fra Magnor, Skotterud og Børrud vesentlig bedre enn det de respektive renseanleggene har gjort de siste årene. Påvirkningen fra avløpsrenseanlegg forventes derfor å bli redusert som følge av opprettelsen av Eidskog renseanlegg.

Vi tror ikke det er utslipp av avløpsvann som er årsaken til at Vrangselva i dag har dårlig kjemisk tilstand som følge av bly, nikkel og kadmium. Vi mener allikevel at elvas tilstand gjør at avløpsvannet bør analyseres for disse parameterne for å kunne dokumentere i hvilken grad avløpsvannet faktisk bidrar til de forhøyede konsentrasjonene i Vrangselva.

Vår samlede vurdering er at det ikke forventes at utslippet fra Eidskog renseanlegg vil forringe tilstanden i Vrangselva. Vi mener derfor at det ikke er nødvendig å vurdere tillatelsen etter vannforskriften § 12.

Forholdet til naturmangfoldloven

Etter lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene

omfatter en vurdering med tanke på kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnad bæres av den ansvarlige.

Denne tillatelsen gjelder et allerede eksisterende utslipp til Vrangselva, nå samlet i ett utslipp via Eidskog renseanlegg istedenfor tre utslippspunkter ved Skotterud, Magnor og Børrud renseanlegg. Utslippets virkning på vannkvaliteten er redegjort for, og det stilles krav til overvåking. Statsforvalteren mener derfor at det ikke er nødvendig å hente inn ny kunnskap om utslippets virkning på naturmiljøet utover dette.

Statsforvalteren mener at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere tiltaket etter prinsippene i naturmangfoldloven er tilstrekkelige, jf. § 8, og føre-var prinsippet kommer derfor ikke til bruk. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 10-12 (økosystemtilnærming og samla belastning, kostnader for å begrense skader på naturmangfold og miljø skal bæres av tiltakshaver, og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder) ligger til grunn sammen med andre vurderinger for at Statsforvalteren gir tillatelse til utslipp.

Vedtak om gebyr

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Vi vedtar et gebyr på 88 700 kr for vårt arbeid med utslippstillatelse. Dette tilsvarer gebyrsats 5 i forurensningsforskriften § 39-4. Vedtak om gebyr er et enkeltvedtak og kan påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Innlandet.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med hilsen

Tore Pedersen (e.f.)
avdelingsdirektør

Merethe Kleiven
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse i Eidskog kommune
- 2 Varsel om vedtak - Tillatelse etter forurensingsloven til utslipp av kommunalt avløpsvann fra Eidskog tettbebyggelse.pdf
- 3 Tilbakemelding på GIVAS IKS sin innspill til utkast til tillatelse til Eidskog avløpsrenseanlegg

Kopi til:

EIDSKOG KOMMUNE

Postboks 94

2231

SKOTTERUD